

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1290/2005,**21. juuni 2005,****ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 37 lõike 2 kolmandat lõiku,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Ühine põllumajanduspoliitika hõlmab tervet rida meetmeid, sealhulgas maaelu arengu meetmeid. Oluline on tagada nende rahastamine, et aidata kaasa ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamisele. Kuigi nimetatud meetmetel on teatavaid ühiseid elemente, on nad siiski üksteisest mitmes aspektis erinevad ja seega tuleks nende rahastamine paigutada õiguslikku raamistikku, mis võimaldab vajaduse korral erinevaid käsitlusviise. Nende erinevuste arvesse võtmise võimaldamiseks tuleb asutada kaks Euroopa põllumajandusfondi: esiteks Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (edaspidi "EAGF"), millest rahastatakse turukorralduslikke ja muid meetmeid, ning teiseks Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond (edaspidi "EAFRD"), mis on mõeldud maaelu arengu programmide rahastamiseks.

(2) Vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) ⁽²⁾ artiklile 53 tuleks ühise põllumajanduspoliitika kulusid, sealhulgas maaelu arengu kulusid, rahastada eespool nimetatud kahe fondi kaudu ühenduse eelarvest kas tsentraliseeritud kujul või liikmesriikide ja ühenduse vahelise halduskoostöö raames. Kõik nimetatud fondide kaudu rahastatavad meetmed tuleks ammendavas vormis määratleda.

(3) Kui komisjonil ei ole piisavat kindlust selle kohta, et siseriiklik kontroll on ajakohane ja läbipaistev ning makseasutused kontrollivad rahuldatavate kuludeklaratsioonide õiguspärasust ja õigsust, ei ole komisjonil raamatupidamise kontrollimise käigus võimalik mõistliku aja jooksul kindlaks määrata kulude kogusummat, mida peaksid kandma Euroopa põllumajandusfondid. Seega tuleks ette näha makseasutuste akrediteerimine liikmesriikide poolt, nõutavate kinnitavate deklaratsioonide saamist võimaldava korra sisseseadmine liikmesriikide poolt ning juhtimis- ja kontrollsüsteemide ning raamatupidamise aastaaruannete sertifitseerimine sõltumatute asutuste poolt.

⁽¹⁾ Arvamus on esitatud 26. mail 2005 (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

- (4) Et tagada akrediteerimiseks vajalike normide vaheline sidusus liikmesriikides, peaks komisjon andma juhised rakendatavate kriteeriumide kohta. Et tagada siseriikliku kontrolli läbipaistvus eelkõige autoriseerimis-, valideerimis- ja makseprotseduuride osas, tuleb vajaduse korral piirata nende asutuste ja organite arvu, kellele need õigused antakse, arvestades iga liikmesriigi põhiseaduslikku korda.
- (5) Kui liikmesriik akrediteerib rohkem kui ühe makseasutuse on oluline, et ta määraks üheainsa koordineeriva asutuse, kes vastutab fondide haldamise sidususe, komisjoni ja erinevate akrediteeritud makseasutuste vahelise ühenduse ja komisjoni poolt nõutava erinevate makseasutuste tegevust käsitleva teabe kiire vahendamise eest.
- (6) Komisjoni ja liikmesriikide vahelise sujuva koostöö tagamiseks ühise põllumajanduspoliitika kulutuste rahastamisel ning eelkõige selleks, et võimaldada komisjonil vahetult jälgida liikmesriikide finantshaldust ja kontrollida akrediteeritud makseasutuste raamatupidamist, peavad liikmesriigid edastama komisjonile teatava teabe või säilitama seda komisjonile kättesaadaval viisil. Sel eesmärgil on soovitatav rakendada infotehnoloogia parimaid võimalusi.
- (7) Komisjonile edastatava teabe väljatöötamiseks ja komisjonile täieliku ning kohese ligipääsu tagamiseks kulusid käsitlevatele andmetele nii paber kandjal kui elektroonilisel kujul, tuleb sätestada andmete esitamise ja edastamise asjakohased eeskirjad ning järgitavad tähtajad.
- (8) Ühise põllumajanduspoliitika kohaste meetmete ja tegevuste rahastamine toimub osaliselt halduskoostöö raames. Ühenduse fondide usaldusväärse finantshalduse tagamiseks kontrollib komisjon, kuidas maksete sooritamise eest vastutavad liikmesriikide asutused fonde kasutavad. Tuleks kindlaks määrata komisjoni poolt teostatava kontrolli laad ja täpsustada komisjoni vastutus eelarve täitmise küsimuses ning selgitada liikmesriikide koostöökohustusi.
- (9) Ainult liikmesriikide poolt akrediteeritud makseasutused saavad anda vastuvõetava kinnituse selle kohta, et enne ühenduse abi väljastamist toetuse saajatele teostati vajalikud kontrollid. Seetõttu tuleks täpsustada, et ühenduse eelarvest võib hüvitada ainult akrediteeritud makseasutuste kulud.
- (10) On oluline, et komisjon annaks liikmesriikide käsutusse akrediteeritud asutuste EAGFga seotud kulude katmiseks vajalikud rahalised vahendid nende asutuste kulude hüvitamisena raamatupidamise alusel. Igakuiste maksetena saadavaid hüvitisi oodates tuleks liikmesriikidel koondada vajalikke vahendeid vastavalt oma kinnitatud makseasutuste vajadustele. Liikmesriikide ja ühise põllumajanduspoliitika rakendamisega seotud toetuse saajate personali- ja halduskulud on nende enda kanda.
- (11) On oluline, et ühenduse abi makstakse saajatele õigeaegselt, et neil oleks võimalik seda tõhusalt kasutada. Kui liikmesriigid ei pea kinni ühenduse õigusaktides sätestatud maksetähtaegadest, võib see põhjustada saajatele tõsiseid probleeme ja ohustada ühenduse aastaeelarve koostamist. Seetõttu tuleks ühenduse rahastamisest välja jätta need kulud, mille puhul ei ole maksetähtaegadest kinni peetud. Proportsionaalsuse põhimõtte järgimiseks peaks komisjonil olema õigus kehtestada sellest üldreeglit kõrvale kalduvaid erandeid.
- (12) On vaja ette näha haldusmenetlus, mis võimaldaks komisjonil otsustada igakuiste maksete vähendamise või ajutise peatamise üle, kui liikmesriikide poolt edastatud teave ei võimalda tal saada kinnitust, et kehtivatest ühenduse eeskirjadest on kinni peetud ja paljastab ühenduse fondide ilmselge kuritarvitamise. Täiesti selgete juhtumite puhul peaks vähendamine või peatamine olema võimalik ka seda menetlust rakendamata. Mõlemal juhul peaks komisjon teavitama sellest asjaomaseid liikmesriike ja selgitama, et kõik igakuiste maksete vähendamise või peatamise otsused võetakse vastu, ilma et see piiraks raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise raames vastu võetud otsuseid.
- (13) Eelarvedistsipliini raames on vaja määratleda EAGFi poolt rahastatavate kulude iga-aastane ülemmäär, võttes arvesse maksimumsummasid, mis on selle fondi jaoks finantsperspektiivis kindlaks määratud, summasid, mida komisjon on kindlaks määranud vastavalt nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1782/2003, (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks)⁽¹⁾ artikli 10 lõikele 2, ning nimetatud määruse artiklites 143d ja 143e kindlaks määratud summasid.

⁽¹⁾ ELT L 270, 21.10.2003, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 118/2005 (ELT L 24, 27.1.2005, lk 15).

- (14) Eelarvedistsipliin sätestab ühtlasi, et EAGFi poolt rahastatavate kulude iga-aastasest ülemmäärast tuleb kinni pidada igal juhul ja kõigis eelarvemenetluse ning eelarve täitmise etappides. See eeldab, et asjakohasele liikmesriigile tehtavate otsemaksete ülemmääraks tuleks lugeda liikmesriikide kaupa antud otsemaksete riigisisest ülemmäära, mida on korrigeeritud vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklile 10, ning liikmesriigi kulude tagasimaksud ei tohiks nimetatud ülemmäära ületada. Lisaks näeb eelarvedistsipliin ette et ükski ühise põllumajanduspoliitika ja EAGFi eelarve raames komisjoni poolt esitatud või nõukogu või komisjoni poolt vastu võetud seadusandlik meede ei ületa fondide iga-aastaste kulude ülemmäära. Samuti tuleks lubada komisjonil kindlaks määrata määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 11 lõikes 1 osutatud kohandamisi, kui nõukogu ei ole neid kindlaks määranud selle kalendriaasta 30. juuniks, mil kohandusi kohaldatakse.
- (15) EAGFi ja EAFRDi finantsosaluse kindlaksmääramiseks võetavad meetmed, mis on seotud osaluse ülemmäärade arvutamisega, ei mõjuta asutamislepinguga määratud eelarveasutuse volitusi. Nimetatud meetmed peavad sellest tulenevalt tuginema võrdlussummadele, mis on kindlaks määratud vastavalt 6. mail 1999. aastal Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevahelisele kokkuleppele eelarvemenetluse parandamise ja eelarvedistsipliini kohta ⁽¹⁾(edaspidi "institutsioonidevaheline kokkulepe") ja nimetatud kokkuleppe I lisas esitatud finantsperspektiivile.
- (16) Eelarvedistsipliin sisaldab ka keskmise tähtajaga eelarve seisundi pidevat jälgimist. Seetõttu on antud aasta esialgse eelarveprojekti esitamisel oluline, et komisjon esitaks oma prognoosid ja analüüsi Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning teeks vajaduse korral nõukogule ettepaneku kohaste meetmete kohta. Lisaks peaks komisjon igal ajal täies ulatuses kasutama oma juhtimisalast pädevust, et tagada iga-aastasest ülemmäärast kinnipidamine, ning vajaduse korral soovitada nõukogule asjakohaseid meetmeid eelarveseisundi parandamiseks. Kui liikmesriikide poolt esitatud hüvitisetaotlused ei võimalda eelarveaasta lõpus kinni pidada iga-aastasest ülemmäärast, peaks komisjonil olema võimalik vastu võtta meetmed, mis ühest küljest tagavad eelarvejäägi ajutise jaotuse liikmesriikide vahel proportsionaalselt nende hüvitusootel taotlustega ja teisest küljest on vastavuses antud aastaks kindlaks määratud ülemmääraga. Vastava aasta maksed tuleks teha järgeval eelarveaastal ja määrata lõplikult kindlaks ühenduse rahastamise kogusumma liikmesriigi kohta ning liikmesriikide vaheline kompensatsioon, et kindlaksmääratud summast kinni pidada.
- (17) Eelarve täitmise ajal peaks komisjon põllumajanduskulude osas sisse seadma hoiatamise ja seire süsteemi, et võimalikult kiiresti reageerida iga-aastase ülemmäära ületamise ohu korral, võtta vastu asja kohased meetmed talle antud juhtimisalase pädevuse raames ning, juhul kui need meetmed peaksid osutama ebapiisavateks, esitama uued meetmed nõukogule, kes peaks tegutsema võimalikult kiiresti. Laitmatult toimiv süsteem peaks võimaldaks võrrelda tegelikke kulusid möödunud aastate kulude alusel koostatud kuluprognosidega. Komisjon peaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitama igakuise aruande, milles võrreldakse aruande esitamise päevani tehtud kulusid kuluprognosidega ja antakse hinnang eeldatavale eelarve täitmisele järelejäanud eelarveaastal.
- (18) On oluline, et komisjoni poolt nõukogule edastatavate eelarvedokumentide koostamisel kasutatav vahetuskurs vastaks kõige värskemale kättesaadavale teabele, arvestades dokumentide koostamise ja nende komisjonipoolse edastamise vahele jäävat ajavahemikku.
- (19) Maaelu arengu programmide rahastamine ühenduse eelarvest toimub aastate peale jagatud osamaksete alusel. Et võimaldada liikmesriikidele ligipääsu ettenähtud ühenduse fondidele kohe maaelu arengu programmide rakendamisel, tuleb need fondid teha liikmesriikides kättesaadavaks. Seetõttu on vaja vastavat piiratud eelfinantseerimise süsteemi, et tagada regulaarne rahavoog, mis võimaldab teha programmide kohaselt makseid toetuse saajatele õigel ajal.
- (20) Lisaks eelfinantseerimisele tuleks eristada komisjoni vahemakseid akrediteeritud makseasutustele, lõppmakseid ning määrata kindlaks nende maksete tingimused.
- (21) Ühenduse finantshuvide kaitsmiseks peab komisjonil olema võimalik vahemakseid peatada või vähendada nõuetele mittevastavate kulude puhul. Tuleb sisse seada kord, mis võimaldab liikmesriikidel oma makseid põhjendada.

⁽¹⁾ EÜT L 172, 18.6.1999, lk 1. Institutsioonidevahelist kokkulepet on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega 2003/429/EÜ (ELT L 147, 14.6.2003, lk 25).

- (22) Automaatne kohustustest vabastamise eeskiri peaks kiirendama programmide rakendamist ja usaldusväärset finantshaldust.
- (23) Akrediteeritud makseasutuste ja ühenduse eelarve vahelise finantssuhte kehtestamiseks peaks komisjon nende asutuste raamatupidamisarvestust igal aastal kontrollima ja selle heaks kiitma. Raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heaks kiitmise otsus peaks hõlmama raamatupidamisarvestuse täielikkust, täpsust ja tõepärasust, kuid mitte kulude vastavust ühenduse õigusaktidele.
- (24) Komisjon, kes vastavalt asutamislepingu artiklile 211 vastutab ühenduse õigusaktide nõuetekohase rakendamise eest, peaks otsustama kas liikmesriikide kulud on vastavuses ühenduse õigusaktidega. Liikmesriikidele tuleks anda õigus oma makseotsuseid põhjendada ja lahendada nende ning komisjoni vahelised lahkkelid lepitusmenetluse teel. Selleks, et anda liikmesriikidele minevikus tehtud kulude osas õiguslikud ja rahalised tagatised, tuleks kindlaks määrata maksimaalne ajavahemik, mille vältel komisjon võib otsustada millised finantstagajärjed peaksid olema eeskirjade eiramisel.
- (25) Ühenduse eelarve finantshuvide kaitsmiseks peaksid liikmesriigid vastu võtma meetmed, mis tagavad, et fondide poolt rahastatavad tehingud teostatakse korrektselt ka tegelikkuses. Lisaks peaksid liikmesriigid ennetama ja tõhusalt käsitlema kõiki toetuse saajate poolseid eeskirjade eiramisi.
- (26) EAGFi poolt makstud summade tagasinõudmise puhul tuleks tagasinõutavad summad maksta fondi tagasi niipea, kui tegu on kuludega, mis ei vasta ühenduse õigusaktidele ning mille saamiseks pole mingit õigust. Tuleks ette näha finantsvastutuse süsteem juhuks, kui eeskirjade eiramine on aset leidnud, kuid kogu summat ei ole tagasi nõutud. Sel eesmärgil tuleks kehtestada kord, mis võimaldab komisjonil ühenduse eelarve huve kaitsta, otsustades asjaomase liikmesriigi arvelt võtta osa summadest, mis eeskirjade eiramise tõttu kaduma on läinud ja mida pole mõistliku tähtaja jooksul tagastatud. Teatavatel liikmesriigi poolsetel hooletuse juhtudel peaks olema õigustatud ka kogu summa võtmine asjaomaselt liikmesriigilt. Siiski tuleks jagada finantsvastutus õiglaselt ühenduse ja liikmesriikide vahel kooskõlas liikmesriikide siseriiklikest menetlustest tulenevate kohustustega.
- (27) Liikmesriikide poolt rakendatavad tagasinõudmismenetlused võivad tagasinõudmise mitme aasta võrra edasi lükata, andmata selle eduka toimumise kohta mingit tagatist. Nende menetluste maksumus võib ka olla ebaproportsionaalne, võrreldes makstud või makstavate summadega. Seetõttu tuleks teatavatel juhtudel lubada liikmesriikidel tagasinõudmismenetlused lõpetada.
- (28) EAFRD osas peaksid eeskirjade eiramise tõttu tagasi nõutud või tühistatud summad jääma asjaomases liikmesriigis vastuvõetud maaelu arengu programmide käsutusse, kui need summad olid nimetatud liikmesriigile määratud. Ühenduse eelarve finantshuvide kaitsmiseks tuleks ette näha asjakohased sätted juhuks, kui liikmesriigid ei võta pärast eeskirjade eiramise tuvastamist vajalikke meetmeid.
- (29) EAGFi ja EAFRD-i vahendite taaskasutuse võimaldamiseks on vaja eeskirju liikmesriikide poolt tagasi nõutud summade määramiseks nõuetele vastavuse tegemisel või kontrolli eeskirjade eiramisele ja hooletusele järgnevate menetluste raames, ning samuti täiendavate sissenõuete jaoks piima ja piimatoodete sektoris.
- (30) Et täita oma kohustust kontrollida ühenduse kulude juhtimis- ja kontrollisüsteemide olemasolu ja nõuetekohane toimimine liikmesriikides ning piiramata seejuures liikmesriikide poolt algatatud kontrollid, tuleb ette näha kontroll komisjoni delegeeritud isikute poolt ning nende isikute õigus paluda abi liikmesriikidelt.
- (31) Komisjonile edastatava teabe välja töötamiseks tuleks võimalikult suurel määral kasutada infotehnoloogiat. Kontrollide käigus peaks komisjonil olema täielik ja kohene juurdepääs kulusid käsitlevatele andmetele nii paberandjal kui elektroonilisel kujul.

- (32) Tuleks kindlaks määrata EAGGF tagatistrahastu poolt finantseeritavate, aastateks 2000 — 2006 heakskiidetud maaelu arengu programmide viimaste maksete tähtpäev. Et võimaldada liikmesriikidel saada pärast seda tähtpäeva tehtud maksete tagasimakseid, tuleks ette näha eri üleminekumeetmed. Need meetmed peaksid hõlmama ka sätteid, mis käsitlevad komisjoni poolt nõukogu 17. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1258/1999 (ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta) ⁽¹⁾ artikli 5 lõike 1 teise lõigu alusel tehtud ettemaksete tagasinõudmist ja summasid, mida on vabatahtlikult muudetud vastavalt nõukogu 17. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1259/1999 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskaude ühised eeskirjad) ⁽²⁾ artiklitele 4 ja 5.
- (33) Tuleks kindlaks määrata kuupäev, millest alates komisjon võib määratud, kuid EAGGF tagatistrahastu poolt heakskiidetud rahastatavate maaelu arengu programmide raames kasutamata jäänud summade osas end automaatselt kohustustest vabastada, kui tegevuste lõpetamisega seotud vajalikud dokumendid ei ole selleks kuupäevaks komisjoni kätte jõudnud. Tuleks määratleda meetmete lõpetamise kindlakstegemiseks komisjonile vajalikud dokumendid.
- (34) Komisjon vastutab fondide juhtimise eest ning põllumajandusfondide komitee raames on ette nähtud liikmesriikide ja komisjoni tihe koostöö.
- (35) Ühenduse finantseerimise ulatus eeldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu korrapärast teavitamist finantsaruannete kaudu.
- (36) Et siseriikliku kontrolli ja nõuetele vastavuse kontrolli süsteemide rakendamisega võivad olla seotud isikuandmed ja ärisaladused peaksid liikmesriigid ja komisjon tagama nimetatud tegevuste käigus saadud teabe konfidentsiaalsuse.
- (37) Ühenduse eelarve usaldusväärse finantshalduse ning erapooletuse tagamiseks nii liikmesriikide kui põllumajandustootjate tasandil tuleb täpsustada euro kasutamist käsitlevaid eeskirju.
- (38) Käesoleva määruse sätete alusel, tuleks nõukogu määrus nr 25 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta, ⁽³⁾ nõukogu 22. aprilli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 723/97 liikmesriikide tegevusprogrammide rakendamise kohta seoses EAGGF tagatistrahastu kulude kontrollimisega ⁽⁴⁾ ja määrus (EÜ) nr 1258/1999 tuleks kehtetuks tunnistada. Ühtlasi tuleks välja jätta nõukogu 4. märtsi 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 595/91 (eeskirjade eiramise ja valesti makstud summade tagasinõudmise kohta ühise põllumajanduspoliitika rahastamisel, infosüsteemi loomise kohta selles valdkonnas) ⁽⁵⁾ teatavad artiklid, sest vastavad sätted näeb ette käesolev määrus.
- (39) Tuleks vastu võtta käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽⁶⁾ ja teha vahet vastavalt halduskomitee või nõuandekomitee menetlusse kuuluvate meetmete vahel, kusjuures nõuandekomitee menetlus on teatud juhtudel ja tõhususe suurendamise vajadust arvestades kõige asjakohasem menetlus.
- (40) Üleminek kehtetuks tunnistatud määrustes sätestatud korralt käesoleva määrusega sätestatud korrale võib põhjustada praktilisi ja spetsiifilisi probleeme, eelkõige seoses üleminekuga uutele menetlustele, mida pole käesolevas määruses käsitletud. Kõnealuse võimaluse käsitlemiseks tuleb komisjonil lubada vastu võtta vajalikud ja nõuetekohaselt põhjendatud meetmed. Nimetatud meetmetel peaks olema võimalus kalduda kõrvale käesoleva määruse sätetest, kuid seda vaid vajalikus ulatuses ja piiratud aja jooksul.
- (41) Et käesoleva määruse alusel rahastatavate maaelu arengu programmide programmi periood algab 1. jaanuaril 2007, peab käesolev määrus jõustuma sellest kuupäevast. Teatavaid sätteid tuleks siiski kohaldada varasemast kuupäevast.

⁽¹⁾ EÜT L 160, 26.6.1999, lk 103.

⁽²⁾ EÜT L 160, 26.6.1999, lk 113.

⁽³⁾ EÜT 30, 20.4.1962, lk 991. Määrust on viimati muudetud määrusega (EMÜ) nr 728/70 (EÜT L 94, 28.4.1970, lk 9).

⁽⁴⁾ EÜT L 108, 25.4.1997, lk 6. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2136/2001 (EÜT L 288, 1.11.2001, lk 1).

⁽⁵⁾ EÜT L 67, 14.3.1991, lk 11.

⁽⁶⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

(42) Kontrollikoda on esitanud oma arvamuse ⁽¹⁾.

Artikkel 3

(43) Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee on esitanud oma arvamuse, ⁽²⁾

EAGFi kulud

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega sätestatakse erinõuded ja eeskirjad mida kohaldatakse ühise põllumajanduspoliitika, sealhulgas maaelu arengu kulude rahastamise suhtes.

Artikkel 2

Põllumajanduskulude rahastamise fondid

1. Et saavutada ühise põllumajanduspoliitika asutamislepinguga määratletud eesmärgid ja rahastada nimetatud poliitika erinevaid meetmeid, sealhulgas maaelu arengu meetmeid, on asutatud:

- a) Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond, edaspidi EAGF;
- b) Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond, edaspidi EAFRD.

2. EAGF ja EAFRD on Euroopa ühenduste üldeelarve osad.

1. EAGF rahastab liikmesriikide ja ühenduse halduskoostöö korras ühenduse õigusaktidega kooskõlas tehtud järgmisi kulusid:

- a) põllumajandustoodete kolmandatesse riikidesse ekspordimiseks määratud toetused;
- b) sekkumismeetmed põllumajandusturgude reguleerimiseks;
- c) ühise põllumajanduspoliitika kohased põllumajandustootjate otsetoetused;
- d) ühenduse finantsosalus põllumajandustoodetest teavitamise ja nende edendamise ühenduse siseturul ja kolmandates riikides, mida liikmesriigid rakendavad muude kui artiklis 4 nimetatud ja komisjoni poolt väljavalitud programmide alusel.

2. EAGF rahastab tsentraliseeritult ning ühenduse õigusaktidega kooskõlas tehtud järgmisi kulusid:

- a) ühenduse finantsosalus konkreetsetes veterinaarmedetmes, veterinaar järelvalve meetmetes, toidu ja loomasööda kontrollimeetmetes, loomahaiguste tõrje ja järelevalve programmides (veterinaarmedetmed) ning taimetervise-meetmetes;
- b) põllumajandustoodete müügiedendamine otseselt komisjoni poolt või rahvusvaheliste organisatsioonide vahendusel;
- c) vastavalt ühenduse õigusaktidele vastu võetud meetmed põllumajanduse geneetiliste ressursside säilimise, iseloomustamise, kogumise ja kasutamise tagamiseks;
- d) põllumajanduse raamatupidamise andmesüsteemide loomine ja haldamine;
- e) põllumajandusuuringute süsteemid, sealhulgas põllumajanduslike majapidamiste struktuuri uuringud;
- f) kalandusturgudega seotud kulud.

⁽¹⁾ ELT C 121, 20.5.2005, lk 1.

⁽²⁾ 9. veebruari 2005. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata)

Artikkel 4

EAFRD kulud

EAFRD rahastab liikmesriikide ja ühenduse halduskoostöö korras ühenduse finantsabi maaelu arengu programmidele, mis on rakendatud vastavalt EAFRD-i käsitlevatele ühenduse õigusaktidele.

Artikkel 5

Muu rahastamine, sealhulgas tehniline abi

EAGF ja EAFRD võivad tsentraliseeritult komisjoni algatusel ja/või tema arvel rahastada ühise põllumajanduspoliitika, sealhulgas maaelu arengu rakendamiseks vajalikke ettevalmistus-, seire-, haldus- ja tehnilise abi, hindamis-, auditi ja kontrolli meetmeid. Nimetatud meetmed hõlmavad eelkõige järgmist:

- a) ühise põllumajanduspoliitika analüüsi, haldamise, seire, teabevahetuse ja rakendamise meetmeid, samuti kontrollisüsteemide ja tehnilise ning haldusabi rakendamisega seotud meetmed;
- b) teabe edastamise meetodite ja tehniliste vahendite alalhoidmise ja arendamise, vastastikuse sidumise ning ühise põllumajanduspoliitika rahastamiseks kasutatavate fondide finantsihalduse seire ja kontrolli meetmed;
- c) komisjoni algatusel antav teave ühise põllumajanduspoliitika kohta;
- d) ühise põllumajanduspoliitika alased uuringud ja EAGFi ning EAFRD-i poolt rahastatud meetmete hindamine, sealhulgas hindamismeetodite parandamine ja vastavaid tegevusi käsitleva teabevahetust;
- e) vajaduse korral ühise põllumajanduspoliitika raames vastavalt nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded) ⁽¹⁾ asutatud rakendusasutusi;

- f) teabe levitamise, teadlikkuse tõstmise, koostöö edendamise ja kogemuste vahetamisega seotud meetmed ühenduse tasandil maaelu arengu raames, sealhulgas asjaomaste osapoolte võrgu loomist.

Artikkel 6

Makseasutuste ja koordineerivate asutuste akrediteerimine ja akrediteerimise tühistamine

1. Makseasutused on liikmesriikide asutused või organid, kes pakuvad sooritatud maksete ja teabe edastamise ning säilitamise osas piisava tagatise selle kohta, et:

- a) enne makse heakskiitmist on kontrollitud taotluste abikõlblikkust ja toetuste andmise korda maaelu arengu raamides ning nende vastavust ühenduse eeskirjadele;
- b) sooritatud maksed kajastuvad raamatupidamises täpselt ja põhjalikult;
- c) on teostatud ühenduse õigusaktidega ette nähtud kontrollid;
- d) vajalikud dokumendid on esitatud tähtaegselt ja ühenduse eeskirjadega ette nähtud kujul;
- e) dokumendid, sealhulgas ühenduse eeskirjadele vastavad elektroonilised dokumendid, on kättesaadavad ja neid säilitatakse viisil, mis tagab nende jätkuva terviklikkuse, kehtivuse ja loetavuse.

Nimetatud ülesannete täideviimist, välja arvatud ühenduse toetuste maksmine, võib delegeerida.

2. Liikmesriigid akrediteerivad makseasutustena asutused või organid, kes vastavad lõikes 1 ette nähtud tingimustele.

Iga liikmesriik piirab vastavalt oma põhiseaduslikele sätetele ja institutsioonilisele struktuurile akrediteeritud makseasutuste arvu vajaliku miinimumini, et tagada artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 4 ette nähtud kulude tegemine nõuetekohastes haldus- ja raamatupidamistingimustes.

⁽¹⁾ ELT L 11, 16.1.2003, lk 1.

3. Kui akrediteeritakse rohkem kui üks makseasutus, edastab liikmesriik komisjonile asutuse või organi andmed, kellele ta paneb järgmised ülesanded:

- a) komisjonile antava teabe kogumine ja komisjonile edastamine;
- b) ühenduse eeskirjade kooskõlastatud kohaldamise edendamine.

Kõnealuse asutuse või organi, edaspidi "koordineeriva asutuse" suhtes kohaldavad liikmesriigid punktiga a hõlmatud finants-teabe käsitlemiseks eriakrediteerimist.

4. Kui akrediteeritud makseasutus ei täida ühte või mitut lõikes 1 ette nähtud tingimust või on nende täitmise lõpetanud, tühistab liikmesriik akrediteerimise, kui makseasutus ei tee vajalikke kohandusi vastavalt probleemi tõsidusele kindlaks määratud tähtaja jooksul.

Artikkel 7

Sertifitseerimisasutused

Sertifitseerimisasutus on liikmesriigi poolt määratud avalik-õiguslik või eraõiguslik üksus, kes vastutab akrediteeritud makseasutuste poolt sisse seatud juhtimis- ja kontrollsüsteemide sertifitseerimise eest, samuti nimetatud makseasutuste raamatupidamise aastaaruannete eest.

Artikkel 8

Teabe edastamine ja juurdepääs dokumentidele

1. Lisaks valdkonnamäärustes ette nähtud sätetele edastavad liikmesriigid komisjonile järgmist teavet ning järgmisi deklaratsioone ja dokumente:

- a) akrediteeritud makseasutuste ja akrediteeritud koordineerivate asutuste puhul:
 - i) nende akrediteerimisdokument;
 - ii) nende põhiülesanne (akrediteeritud makseasutus või akrediteeritud koordineeriv asutus);
 - iii) vajadusel nende akrediteerimise tühistamine.

b) sertifitseerimisasutuste puhul:

- i) nende nimi;
- ii) nende koordinaadid.

c) EAGFi ja EAFRD poolt rahastatud tegevustega seotud meetmete puhul:

- i) akrediteeritud makseasutuse või koordineeriva asutuse poolt allkirjastatud kuludeklaratsioonid, mis on kehtivad ka maksetaotlusena ja millele on lisatud nõutav teave;
- ii) EAGFi puhul nende finantsprognosid ja EAFRD puhul aasta jooksul esitatavate kuludeklaratsioonide prognooside uuendused ja järgneva eelarveaasta kuludeklaratsioonide prognoosid;
- iii) akrediteeritud makseasutuste aastaaruanded koos kinnitava avaldusega, millele on alla kirjutanud akrediteeritud makseasutuse juht ja millele on lisatud vajalik teave raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise kohta ning artiklis 7 osutatud sertifitseerimisasutuse poolt koostatud sertifitseerimisaruanne.

Akrediteeritud makseasutuste iga-aastased EAFRD-i kuludega seotud aruanded edastatakse iga programmi tasandil.

2. Akrediteeritud makseasutused säilitavad teostatud makseid tõendavad dokumendid ja ühenduse õigusaktidega ettenähtud haldusalaste ja füüsiliste kontrollide teostamisega seotud dokumendid ning annavad need dokumendid ja teabe komisjoni käsutusse.

Kui nimetatud dokumente säilitab asutus, kes on delegeeritud kulude kinnitamise eest vastutava makseasutuse poolt, edastab see asutus akrediteeritud makseasutusele aruanded teostatud kontrollide arvu ja sisu ning nende tulemusi silmas pidades võetud meetmete kohta.

*Artikkel 9***Ühenduse finantshuvide kaitsmine ja ühenduse fondide haldamisega seotud tagatised**

1. Liikmesriigid:

a) võtavad ühise põllumajanduspoliitika raames vastu kõik õigus- ja haldusnormid ning kõik muud vajalikud meetmed, et tagada ühenduse finantshuvide tõhus kaitse ja eriti selleks, et:

- i) kontrollida EAGFi ning EAFRD poolt rahastatavate tehingute õigsust ja nõuetele vastavust;
- ii) vältida ja käsitleda eeskirjade eiramisi;
- iii) tagasi nõuda eeskirjade eiramise või hooletuse tõttu kaotatud summad.

b) loovad tõhusa juhtimis- ja kontrollisüsteemi, mis hõlmab aruannete sertifitseerimist ja kinnitatud makseasutuse juhi allkirjal tuginevat kinnitavat avaldust.

2. Komisjon tagab, et liikmesriigid kontrollivad artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 4 ette nähtud kulude õiguspärasust ja nõuetele vastavust ning järgivad usaldusväärse finantshalduse põhimõtteid; sel eesmärgil võtab komisjon järgmisi meetmeid ja teostab järgmisi kontrolle:

- a) kontrollib liikmesriikide juhtimis-, seire- ja kontrollsüsteemide olemasolu ja nõuetekohast toimimist;
- b) vähendab või peatab vahemaksed täielikult või osaliselt ning kohaldab nõutavaid finantskorrigeerimisi eeskätt juhtimis- ja kontrollisüsteemide puuduste korral;
- c) kontrollib ettemakse tagasimaksmist ja rakendab vajadusel automaatset eelarvekohustustest vabastamist.

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni vastavalt lõikele 1 vastu võetud sätetest ja meetmetest ning maaelu arengu programmide puhul meetmetest, mis on võetud halduse ja kontrolli tagamiseks vastavalt EAFRDist antavaid maaelu

arengu toetusi käsitlevatele ühenduse õigusaktidele, et kaitsta ühenduse finantshuve.

*Artikkel 10***Makseasutuste poolt sooritatavate maksete lubatavus**

Ühendus võib artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 4 osutatud kulusid rahastada vaid juhul, kui neid on teinud liikmesriikide poolt määratud akrediteeritud makseasutused.

*Artikkel 11***Täismaksed toetuse saajatele**

Välja arvatud ühenduse õigusaktidega ette nähtud vastupidiste sätete korral makstakse toetuse saajatele täies ulatuses välja käesoleva määrusega ettenähtud finantseerimisega seotud maksed ning maaelu arengu programmide raames avalikule finantsosalusele vastavate summadega seotud maksed.

II JAOTIS

EAGF

1. PEATÜKK

Ühenduse rahastamine*Artikkel 12***Eelarve ülemmäär**

1. EAGFi kulude iga-aastane ülemmäär koosneb maksimumsummadest, mis on selle jaoks kindlaks määratud institutsioonidevahelises kokkuleppes ette nähtud mitmeaastase finantsraamistikuga, mida on vähendatud lõikes 2 osutatud summade võrra.

2. Komisjon määrab kindlaks summad, mis vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 10 lõikele 2, artiklitele 143d ja 143e antakse EAFRD käsutusse.

3. Komisjon määrab lõigetes 1 ja 2 osutatud andmete põhjal kindlaks EAGFi kuludeks antava netosaldo.

*Artikkel 13***Haldus- ja personalikulud**

Fond ei kata liikmesriikide ja EAGFi toetuse saajate haldus- ja personalikulusid.

*Artikkel 14***Igakuised maksed**

1. Artikli 3 lõikes 1 osutatud kulude rahastamiseks vajalikud eraldised annab komisjon akrediteeritud makseasutuste poolt vaatlusperioodil tehtud kulude alusel igakuiste hüvitistena (edaspidi "igakuised maksed") liikmesriikide käsutusse.

2. Kuni komisjoni igakuiste maksete ülekandmiseni koon-davad liikmesriigid ise kuludeks vajalikud vahendid vastavalt oma akrediteeritud makseasutuste vajadustele.

*Artikkel 15***Igakuiste maksete tegemise kord**

1. Ilma et see piiraks artiklites 30 ja 31 osutatud otsuseid, teeb komisjon igakuised maksed liikmesriikide akrediteeritud makseasutuste kulude hüvitamiseks asjaomase kuu jooksul.

2. Vastavalt artikli 41 lõikes 3 osutatud korrale otsustab komisjon tehtavad maksed liikmesriikide kuludeklaratsiooni ja esitatud teabe alusel vastavalt artikli 8 lõikele 1, võttes arvesse vastavalt artikli 17 kohaselt kohaldatavaid vähendusi ja peatamisi.

3. Igakuised maksed kantakse liikmesriikidele üle hiljemalt tehtud kulude järgse teise kuu kolmandal tööpäeval.

4. Liikmesriikide poolt 1.—15. oktoobrini tehtud kulusid loetakse tehtuks oktoobrikuus. 16.-31. oktoobrini tehtud kulusid loetakse tehtuks novembrikuus.

5. Komisjon võib teha otsuseid lisamaksete või mahaarvamiste kohta. Sel juhul teavitatakse sellest põllumajandusfondide komiteed selle järgmisel istungil.

*Artikkel 16***Maksetähtaegadest kinnipidamine**

Kui maksetähtajad on ühenduse õigusaktidega ette nähtud, põhjustab nende tähtaegade ületamine makseasutuste poolt maksete mittesobivuse ühenduse rahastamiseks, välja arvatud kindlaksmääratud juhtudel, tingimustel ja piirides vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele

*Artikkel 17***Igakuiste maksete vähendamine ja peatamine**

1. Kui kuludeklaratsioonid või artikli 15 lõikes 2 osutatud teave ei võimalda komisjonil sedastada, et fondide rahastamiskohustus on vastavuses kohaldatavate ühenduse eeskirjadega, nõuab komisjon asjaomaselt liikmesriigilt lisateabe esitamist komisjoni poolt vastavalt probleemi tõsidusele kindlaks määratud tähtaja jooksul, mis üldreeglina ei tohi olla lühem kui 30 päeva.

Kui liikmesriik ei vasta komisjoni esimeses lõigus osutatud nõudele või kui vastus loetakse mitterahuldavaks või kui see näitab, et kohaldatavaid ühenduse eeskirju on rikutud või ühenduse vahendeid on vääralt kasutatud, võib komisjon vähendada või ajutiselt peatada igakuised maksed liikmesriigile. Komisjon teavitab sellest liikmesriiki, osutades vähendamistele või ajutistele peatamistele.

2. Kui artikli 15 lõikes 2 osutatud deklaratsioonid või teave võimaldavad komisjonil järeldada ühenduse õigusaktidega kindlaks määratud osaluse ülemmäära ületamist või kohaldatavate ühenduse eeskirjade ilmselget rikkumist, võib komisjon rakendada käesoleva artikli lõike 1 teises lõigus osutatud vähendusi või peatamisi, olles andnud liikmesriigile omapoolsete märkuste esitamise võimaluse.

3. Ilma et see piiraks artiklites 30 ja 31 nimetatud otsuseid, kohaldatakse vähendusi ja peatamisi vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele artikli 15 lõikes 2 nimetatud igakuiseid maksed käsitleva otsuse kohaselt.

2. PEATÜKK

Artikkel 19

Eelarvedistsipliin

Artikkel 18

Ülemmäärast kinnipidamine

1. Eelarvemenetluse ja eelarve täitmise ajal ei või EAGFi kuludega seotud eraldised ületada artikli 12 lõikes 3 nimetatud netosaldot.

Kõik komisjoni poolt esitatud või nõukogu või komisjoni poolt vastu võetud õigusaktid, mis mõjutavad EAGFi eelarvet, peavad vastama artikli 12 lõikes 3 nimetatud netosaldole.

2. Kui ühenduse eeskirjad näevad liikmesriigi osas ette rahalise ülemmäära eurodes, hüvitatakse sellised kulud eurodes kindlaks määratud ülemmäära ulatuses, koos vajalike kohandustega, kui kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklit 11.

3. Ühenduse õigusaktidega kindlaks määratud otsemaksete siseriiklike ülemmäärasid, sealhulgas määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 41 lõikes 1 ja artiklis 71d kindlaks määratud määrasid, mida on kohandatud nimetatud määruse artikli 10 lõikes 1 ja artikli 11 lõikes 1 ette nähtud protsentide ja korrigeerimistega loetakse osaluse ülemmääradena eurodes.

4. Kui komisjon ei ole määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 11 lõikega 1 ettenähtud kohandusi kindlaks määranud hiljemalt jooksva aasta 30. juuniks, määrab komisjon need kohandused kindlaks käesoleva määruse artikli 41 lõikes 3 osutatud korra kohaselt ja teavitab sellest viivitamata nõukogu.

5. Hiljemalt 1. detsembril võib nõukogu komisjoni ettepanekul ja tema käsutuses oleva uue teabe alusel määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklis 11 kindlaks määratud otsemaksete kohandamise määra vähendada.

Eelarvedistsipliini kord

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule N eelarveaasta eelarveprojektiga samaaegselt oma prognoosid eelarveaastate N — 1, N ja N + 1 kohta. Samas esitab komisjon ka esialgsete kavade ja tegelike kulude vaheliste erinevuste analüüsi eelarveaastate N — 2 ja N — 3 kohta.

2. Juhul kui N eelarveaasta eelarveprojekti koostamise ajal tundub, et on oht artikli 12 lõikes 3 osutatud netosaldot N eelarveaasta kohta ületada, arvestades määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklis 11 ette nähtud määra, teeb komisjon nõukogule ettepaneku rakendada vajalikke meetmeid, eelkõige neid, mida nõuab määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 11 lõike 2 rakendamine.

3. Kui komisjoni hinnangul on olemas oht artikli 12 lõikes 3 osutatud netosaldot ületada ja kui komisjoni oma juhtimisalase pädevuse raames ei saa võtta asjakohaseid piisavaid meetmeid olukorra parandamiseks, teeb ta nõukogule ettepaneku muude meetmete kohta, et tagada nimetatud saldost kinnipidamine.

Nõukogu otsustab nende meetmete üle vastavalt asutamislepingu artiklis 37 ette nähtud korrale kahe kuu jooksul pärast komisjoni ettepaneku kättesaamist. Euroopa Parlament annab oma arvamuse piisava ajavaru, et võimaldada nõukogul see teatavaks võtta ja teha otsus määratud tähtaja jooksul.

4. Juhul kui N eelarveaasta lõpuks liikmesriikide hüvitamisaotlused ületavad või tõenäoliselt ületavad vastavalt artikli 12 lõikele 3 kindlaks määratud netosaldot, siis komisjon:

- a) võtab nimetatud taotlused arvesse proportsionaalselt liikmesriikide poolt esitatud taotlustega ja vaba eelarve piirides ning määrab ajutiselt kindlaks asjaomase kuu maksete summa;
- b) määrab kõikide liikmesriikide jaoks hiljemalt järgneva aasta 28. veebruariks kindlaks nende eelnenud eelarveaasta ühenduse finantseerimise seisu;
- c) määrab vastavalt artikli 41 lõikes 3 osutatud korrale kindlaks ühenduse rahastamise kogusumma liikmesriikide kaupa tuginedes ühenduse rahastamise ühtsele määrale igakuisteks makseteks määratud eelarvelimiidi piires;
- d) tasub hiljemalt koos N + 1 aasta märtsi kuumaksega võimalikud liikmesriikide vahelised kompensatsioonid.

*Artikkel 20***Varajase hoiatamise süsteem**

Et tagada eelarve ülemmäärast kinnipidamine, rakendab komisjon EAGFi kulude suhtes igakuist varajase hoiatamise ja seire süsteemi.

Enne iga eelarveaasta algust määrab komisjon sel eesmärgil kindlaks igakuiste kulude profiilid üldjooned tuginedes vajaduse korral kolme eelnenud aasta keskmistele igakuistele kuludele.

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igakuise aruande, milles uurib nende profiilidega seoses tehtud kulude arengut ja mis sisaldab hinnangut jooksva eelarveaasta prognoositavale arengule.

*Artikkel 21***Valuutade vahetuskursid**

1. Kui komisjon võtab vastu esialgse eelarveprojekti või esialgse eelarveprojekti põllumajanduskulutusi puudutava kirjaliku muutmissetpaneku, kasutab ta EAGFi eelarve prognooside tegemiseks euro ja USA dollari keskmist vahetuskursi turul viimase kvartali jooksul, mis lõppes vähemalt 20 päeva enne eelarvedokumendi vastuvõtmist komisjoni poolt.

2. Kui komisjon võtab vastu esialgse parandus- ja lisaelarve projekti või selle kirjaliku muutmissetpaneku, siis selles ulatuses, kus nimetatud dokumendid puudutavad artikli 3 lõike 1 punktides a ja b nimetatud meetmetega seotud eraldi, kasutab komisjon:

- a) ühelt poolt euro ja USA dollari vahelist reaalselt turul kehtinud keskmist vahetuskursi alates eelmise eelarveaasta 1. augustist kuni viimase kvartali lõpuni, mis lõppes vähemalt 20 päeva enne eelarvedokumendi vastuvõtmist komisjoni poolt ning hiljemalt jooksva eelarveaasta 31. juulil; ja
- b) teiselt poolt järelejäänud eelarveaasta prognoosina nimetatud viimase vähemalt 20 päeva enne eelarvedokumendi

komisjoni poolt vastuvõtmist lõppenud kvartali keskmist vahetuskursi.

III JAOTIS

EAFRD

1. PEATÜKK

Rahastamismeetod*Artikkel 22***EAFRD finantsosalus**

EAFRD finantsosalus maaelu arengu programmide kuludes määratakse iga programmi osas kindlaks EAFRDist antavaid maaelu arengu toetusi käsitlevate ühenduse õigusaktidega kehtestatud ülemmäärade ulatuses, millele lisanduvad komisjoni poolt kindlaks määratud summad vastavalt käesoleva määruse artikli 12 lõikele 2.

Käesoleva määruse kohaselt rahastatavaid kulusid ei tohi katta ühenduse eelarvest ühegi teise rahastamisvahendiga.

*Artikkel 23***Eelarvekohustused**

Maaelu arenguga seotud ühenduse eelarvekohustused (edaspidi eelarvekohustused) teostatakse aastaste osamaksetena ajavahemikul 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

Komisjoni otsus, liikmesriigi esitatud maaelu arengu programmi vastu võtmiseks, on määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 75 lõike 2 tähenduses kehtiv rahastamisotsusena ja loob pärast asjaomase liikmesriigi teavitamist kõnealuse määruse tähenduses juriidilise kohustuse.

Iga programmi puhul järgneb esimest osamakset käsitlev eelarvekohustus programmi vastu võtmisele komisjoni poolt. Hilisemate osamaksetega seotud eelarvekohustused teostab komisjon käesoleva artikli teises lõigus nimetatud otsuse põhjal enne iga aasta 1. maid.

2. PEATÜKK

Artikkel 26

Finantshaldus**Vahemaksete teostamine**

Artikkel 24

Kõikide maksete suhtes kohaldatavad sätted

1. Komisjon teostab EAFRD osaluse maksed vastavalt eelarvekohustustele.
2. Artiklis 4 osutatud kulude katmiseks vajalikud eraldised antakse komisjoni poolt liikmesriikide käsutusse ettemakse, vahemakse või lõppmakse vormis. Nende eraldiste suhtes kohaldatakse artikleid 25 — 28.
3. Maksed kuuluvad kõige vanema avatud eelarvekohustuse juurde.
4. Ettemakse ja vahemaksete kogusumma ulatub maksimaalselt 95 %ni EAFRD osalusest iga maaelu arengu programmi puhul.

Artikkel 25

Ettemaksete teostamine

1. Komisjon teostab maaelu arengu programmi vastuvõtmise järel ühekordse ettemakse selle arenguprogrammi jaoks liikmesriigi poolt määratud akrediteeritud makseasutusele. See ettemakse moodustab 7 % EAFRD osalusest vastavas programmis. Ettemakse võib jaotada kahe eelarveaasta peale vastavalt eelarvelistele võimalustele.
2. Kogu ettemakstud toetussumma makstakse akrediteeritud makseasutuse poolt komisjonile tagasi, kui maaelu arengu programmi raames ei saadeta ühtegi kuludeklaratsiooni 24 kuu jooksul alates ettemakse esimese osa väljamaksmisest.
3. Ettemakse intressid kuuluvad vastava maaelu arengu programmi juurde ja arvestatakse maha kulude lõppdeklaratsioonis esitatud avalikest kuludest.
4. Kogu ettemaksuna makstud summa tasaarveldatakse maaelu arengu programmi lõpetamisel.

1. Vahemaksed teostatakse iga maaelu arengu programmi tasandil. Need arvutatakse, kohaldades iga prioriteedi kaasrahastamise määra selle prioriteedi raames tõendatud avalike kulude suhtes.

2. Komisjon teostab vahemakseid vastavalt eelarvevõimalustele, et hüvitada akrediteeritud makseasutuste poolt programmide rakendamiseks tehtud kulud.

3. Iga vahemakse peab vastama järgmistele nõuetele:

- a) akrediteeritud makseasutuse poolt allkirjastatud kuludeklaratsiooni esitamine komisjonile vastavalt artikli 8 lõike 1 punktile c;
- b) kogu vastava programmiga kaetud perioodi tarbeks igale prioriteedile omistatud EAFRD osaluse kogusummast kinnipidamine;
- c) maaelu arengu programmi rakendamist käsitleva viimase aastaaruande esitamine komisjonile.

4. Komisjon teavitab viivitamata akrediteeritud makseasutust ja koordineerivat asutust (juhul, kui selline asutus on määratud) kui mõni käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tingimus ei ole täidetud ja kui kuludeklaratsioon ei ole seetõttu vastuvõetav.

5. Komisjon teostab vahemaksed 45 päeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tingimustele vastava kuludeklaratsiooni registreerimisest, ilma et see piiraks artiklites 30 ja 31 nimetatud otsuseid.

6. Akrediteeritud makseasutused koostavad ja edastavad komisjonile maaelu arengu programmidega seotud kulude vahedeklaratsioonid komisjoni poolt kindlaks määratud sagedusega koordineeriva asutuse vahendusel või otse, kui koordineerivat asutust ei ole määratud. Nimetatud kuludeklaratsioonid katavad akrediteeritud makseasutuste poolt tehtud kulud iga asjaomase perioodi vältel.

Vahepealsed kuludeklaratsioonid, mis käsitlevad pärast 16. oktoobrit tehtud kulusid, kuuluvad väljamaksmisele järgmisel eelarveaastal.

*Artikkel 27***Vahemaksete peatamine ja vähendamine**

1. Vahemaksed teostatakse vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 81 sätestatud tingimustele liikmesriikide poolt edastatud kuludeklaratsioonide ja finantsteabe alusel.

2. Kui kuludeklaratsioonid või liikmesriigi poolt edastatud teave ei võimalda komisjonil sedastada, et kuludeklaratsioon vastab kohaldatavatele ühenduse eeskirjadele, palub komisjon asjaomasel liikmesriigil esitada lisateave tähtaja jooksul, mis määratakse kindlaks sõltuvalt probleemi tõsidusest ning mis üldjuhul ei või olla lühem kui 30 päeva.

3. Kui liikmesriik ei vasta lõikes 2 sätestatud komisjoni taotlusele või kui vastus hinnatakse ebapiisavaks või see võimaldab järeldada ühenduse eeskirjade rikkumist või ühenduse vahendite väärkasutamist, võib komisjon ajutiselt vähendada või peatada vahemaksed liikmesriigile. Komisjon teavitab sellest liikmesriiki.

4. Artiklis 26 osutatud vahemaksete peatamine või vähendamine järgib proportsionaalsuse põhimõtet ning selle teostamine ei piira artiklites 30 ja 31 nimetatud otsuseid.

*Artikkel 28***Lõppmakse ja programmi lõpetamine**

1. Komisjon teostab lõppmakse vastavalt eelarvevõimalustele pärast maaelu arengu programmi rakendamise viimase aruande kättesaamist vastava prioriteedi kaasfinantseerimise määra, vastava maaelu arengu programmi rakendamise viimase eelarveaasta raamatupidamisaruannete ja asjakohase kontrollimise ja heakskiitmise otsuse alusel. Need raamatupidamisaruanded esitatakse komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2016 ja need hõlmavad akrediteeritud makseasutuse poolt kuni 31. detsembrini 2015 tehtud kulused.

2. Lõppmakse teostatakse hiljemalt kuus kuud pärast lõikes 1 nimetatud teabe ja dokumentide kättesaamist. Pärast lõppmakse teostamist allesjäävad kohustused tasaarveldatakse komisjoni poolt hiljemalt kuue kuu jooksul, ilma et see piiraks artikli 29 lõike 6 kohaldamist.

3. Kui komisjonile ei esitata hiljemalt 30. juuniks 2016 viimast eelarve täitmise aastaaruannet ja programmi

rakendamise viimase aasta raamatupidamisaruannete kontrollimiseks ja heakskiitmiseks vajalikke dokumente, kaasneb sellega lõppmakse kohustustest vabastamine vastavalt artikli 29.

*Artikkel 29***Automaatne kohustustest vabastamine**

1. Komisjon vabastab automaatselt kohustusest maaelu arengu programmi tarbeks mõeldud eelarvekohustuse osa suhtes, mida ei ole kasutatud ettemakseks või vahemakseks või mille kohta ei ole komisjonile hiljemalt teise eelarve aastale järgneva aasta 31. detsembriks esitatud ühtegi artikli 26 lõikes 3 sätestatud tingimustele vastavat kuludeklaratsiooni.

2. Automaatselt vabastatakse kohustustest eelarvekohustuste 31. detsembril 2015 veel avatud osa suhtes, mille kohta ei ole esitatud ühtegi kuludeklaratsiooni hiljemalt 30. juuniks 2016.

3. Kui toetuse või toetuskava lubamiseks on vaja komisjoni otsust, mis järgneb maaelu arengu programmi heakskiitmise otsusele, arvestatakse kohustustest vabastamise tähtaega nimetatud hilisema otsuse kuupäevast. Sellise pikendusega seotud summad kehtestatakse liikmesriigi poolt ettenähtud maksegraafiku alusel.

4. Edasilükkava mõjuga kohtu- või haldusmenetluse korral katkestatakse lõigetes 1 ja 2 nimetatud automaatne kohustustest vabastamine asjaomaste tegevustega seotud summa ulatuses nimetatud kohtu- või haldusmenetluse ajaks, tingimusel et komisjon saab liikmesriigilt põhjendatud teatise hiljemalt N + 2 aasta 31. detsembriks.

5. Automaatse kohustustest vabastamise arvutamisel ei voeta arvesse:

a) eelarvekohustuste osa, mille kohta on esitatud kuludeklaratsioon, kuid mille hüvitamine on komisjoni poolt N + 2 aasta 31. detsembril vähendatud või peatatud;

b) eelarvekohustuste osa, mida makseasutus ei ole saanud maksta vääramatu jõu tõttu ja millel on tõsised tagajärjed maaelu arengu programmi rakendamisele. Valitsused, kes väidavad vääramatut jõudu, peavad tõestama selle otseseid tagajärgi programmi osalisele või täielikule rakendamisele.

6. Komisjon teavitab vajalikul ajal liikmesriike ja asjaomaseid asutusi ohust, et rakendatakse automaatset kohustustest vabastamist. Komisjon teavitab liikmesriike ja asjaomaseid asutusi tema valduses olevas teabes näidatud automaatse tasaarvelduse summast. Liikmesriikidel on teabe kättesaamisest alates aega kaks kuud, et anda oma nõusolek kõnealuse summa kohta või esitada oma märkused. Komisjon teostab automaatse kohustustest vabastamise hiljemalt üheksa kuud pärast lõigetes 1 — 4 sätestatud tähtaegade möödumist.

7. Automaatse kohustustest vabastamise korral vähendatakse EAFRD osalust asjaomases maaelu arengu programmis vastava aasta osas kohustustest automaatselt vabastatud summa võrra. Liikmesriik esitab muudetud rahastamiskava, et jaotada toetussumma vähendus programmi eri prioriteetide vahel. Vastasel korral vähendab komisjon prioriteetidele eraldatud summat proportsionaalselt.

8. Kui käesolev määrus jõustub pärast 1. jaanuari 2007, pikendatakse lõikes 1 sätestatud tähtaega, mille lõppedes võib teostada kohustustest vabastamise, esimese kohustustest vabastamise osas 1. jaanuari 2007 ja vastava maaelu arengu programmi komisjoni poolt vastuvõtmise kuupäeva vahele jäävate kuude arvu võrra.

IV JAOTIS

RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KONTROLLIMINE JA HEAKSKIITMINE NING KOMISJONI TEOSTATAV JÄRELEVALVE

1. PEATÜKK

Kontrollimine ja heakskiitmine

Artikkel 30

Raamatupidamisarvestuse kontrollimine ja heakskiitmine

1. Enne kõnealusele eelarveaastale järgneva aasta 30. aprilli teeb komisjon otsuse akrediteeritud makseasutuste raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise kohta artikli 41 lõikes 3 sätestatud korra kohaselt, artikli 8 lõike 1 punkti c alapunkti iii kohaselt edastatud teabe alusel.

2. Raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise otsus hõlmab esitatud aastaaruannete täielikkust, täpsust ja tõepärasust. Otsus tehakse ilma, et see piiraks vastavalt artiklile 31 tehtud varasemaid otsuseid.

Artikkel 31

Vastavuse kontroll

1. Kui komisjon leiab, et artikli 3 lõikes 1 ja artiklis 4 näidatud kulud on tehtud ühenduse eeskirju rikkudes, teeb ta otsuse ühenduse rahastamisest välja jäetavate summade kohta vastavalt artikli 41 lõikes 3 nimetatud korrale.

2. Komisjon hindab välja jäetavaid summasid, tuvastatud mittevastavuse raskusastme alusel. Komisjon võtab arvesse rikkumise laadi ja raskusastet, ning ühendusele tekitatud rahalist kahju.

3. Enne iga rahastamisest keeldumise otsust teavitatakse kirjalikult komisjoni kontrolli tulemustest ja asjaomase liikmesriigi vastustest, mille järel pooled püüavad jõuda kokkuleppele võetavate meetmete osas.

Kokkuleppe ebaõnnestumise korral võib liikmesriik taotleda neljakuulise lepitusmenetluse alustamist, mille tulemuste põhjal koostatud aruanne edastatakse komisjonile, kes vaatab selle läbi enne võimaliku rahastamisest keeldumise otsuse tegemist.

4. Rahastamisest ei saa keelduda järgmistel juhtudel:

a) artikli 3 lõikes 1 sätestatud kulud, mis tehti rohkem kui 24 kuud enne komisjoni kirjalikku teadet asjaomasele liikmesriigile kontrolli tulemuste kohta;

b) mitmeaastaste meetmete kulud, mis on osa artikli 3 lõikes 1 sätestatud kuludest või mis on seotud artiklis 4 nimetatud programmidega ja mille puhul viimane kohustus toetuse saajale tekkis enam kui 24 kuud enne komisjoni kirjalikku teadet asjaomasele liikmesriigile kontrolli tulemuste kohta;

c) artiklis 4 näidatud programmides sisalduvate meetmete kulud (välja arvatud punktis b nimetatud kulud), mille makse või vastavalt asjaoludele lõppmakse teostas makseasutus enam kui 24 kuud enne komisjoni kirjalikku teadet asjaomasele liikmesriigile kontrolli tulemuste kohta.

5. Lõiget 4 ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- a) mis tulenevad artiklites 32 ja 33 osutatud eeskirjade eiramine;
- b) mis on seotud riiklikud toetused või rikkumised, mille kohta on alustatud asutamislepingu artiklis 88 või 226 osutatud menetlust.

2. PEATÜKK

EESKIRJADE EIRAMINE

Artikkel 32

EAGFi erisätted

1. Eeskirjade eiramise või hooletuse tõttu tagasinõutud summad ja nende juurde kuuluvad intressid makstakse välja makseasutustele ja kantakse viimaste poolt EAGFi tulude hulka nende reaalse tagasinõudmise kuu alla.

2. Ühenduse eelarvesse maksmisel võib liikmesriik kinni pidada 20 % vastavatest summadest kindla suurusega tagasinõudmiskuludena, välja arvatud asjaomase liikmesriigi haldusasutuste või muude organite süül toime pandud eeskirjade eiramise või hooletuse korral.

3. Artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktis iii sätestatud raamatupidamise aastaaruannete üleandmise puhul edastavad liikmesriigid komisjonile kokkuvõtva aruande eeskirjade eiramiste tagajärjel algatatud tagasinõudmise menetluste seisust, jagades veel tagasinõudmata summad haldus- ja/või kohtumenetluse järgi ja eeskirjade eiramise esmakordse haldusliku või kohtuliku tuvastamise aasta järgi.

Liikmesriigid annavad komisjoni käsutusse individuaalsete tagasinõudmismenetluste ning veel tagasinõudmata summade üksikasjad.

4. Pärast artikli 31 lõikes 3 sätestatud menetlust võib komisjon teha otsuse panna tagasinõutavad summad liikmesriigi vastutusele järgmistel juhtudel:

- a) kui liikmesriik ei ole algatanud tagasinõudmiseks kõiki siseriiklike ja ühenduse õigusaktidega ettenähtud haldus- või kohtumenetlusi eeskirjade eiramise esmakordsele halduslikule või kohtulikule tuvastamisele järgneval aastal;

- b) kui haldusliku või kohtuliku tuvastamise esmakordset akti ei koostatud, või kui see koostati hilinemisega, mis võib kahjustada tagasinõudmist, või kui eeskirjade eiramist ei lisatud käesoleva artikli lõike 3 esimeses lõigus sätestatud kokkuvõtvasse aruandesse esmakordse haldusliku või kohtuliku tuvastamise aastal.

5. Kui tagasinõudmist ei ole toimunud nelja aasta jooksul pärast esmakordset halduslikku või kohtulikku tuvastamist, või kaheksa aasta jooksul, kui tagasinõudmine toimub siseriikliku kohtu kaudu, kaetakse 50 % tagasinõudmise puudumise finants tagajärgedest asjaomase liikmesriigi ja 50 % ühenduse eelarvest.

Asjaomane liikmesriik toob lõike 3 esimeses lõigus nimetatud kokkuvõtvas aruandes eraldi välja summad, mille osas ei toimunud tagasinõudmist käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud tähtaja jooksul.

Vastavalt esimesele lõigule tagasinõudmise puudumisest tuleneva finantskohustuse jagamine ei piira asjaomase liikmesriigi kohustust järgida tagasinõudmismenetlusi vastavalt käesoleva määruse artikli 9 lõikele 1. Sel viisil tagasi nõutud summadest kantakse 50 % EAGFi arvele pärast lõikes 2 ette nähtud kinnipidamise kohaldamist.

Kui tagasinõudmismenetluse raames konstateeritakse eeskirjade eiramiste puudumist lõpliku laadi haldusakti või kohtuotsusega, deklareerib asjaomane liikmesriik EAGFi kuluna tema poolt esimese lõigu alusel kantud finantskohustuse.

Kui tagasinõudmine ei saanud asjaomast liikmesriigist olenemata põhjustel toimuda käesoleva lõike esimeses lõigus kindlaksmääratud tähtaja jooksul ja tagasinõutav summa ületab 1 miljonit eurot, võib komisjon liikmesriigi taotlusel tähtaega pikendada kuni 50 % ulatuses esialgselt tähtjast.

6. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid otsustada tagasinõudmist mitte läbi viia. Sellise otsuse võib teha vaid järgmistel juhtudel:

- a) kui tagasinõudmisel juba tehtud ja ettenähtavad kulud on suuremad kui tagasinõutav summa; või
- b) kui tagasinõudmine osutub võimatuks võlgniku või eeskirjade eiramise eest juriidilist vastutust kandvate isikute asjaomase liikmesriigi õigusaktide kohaselt tuvastatud ja tunnustatud maksejõuetuse tõttu.

Asjaomane liikmesriik toob artikli 3 esimeses lõigus sätestatud kokkuvõtvast aruandes eraldi välja summad, mille osas ta otsustas tagasinõudmismenetlust mitte alustada, ning oma otsuse põhjenduse.

7. Lõike 5 rakendamisest tulenevad liikmesriigi kanda olevad finantstagajärjed tuuakse liikmesriigi poolt välja raamatupidamise aastaaruannetes, mis esitatakse komisjonile vastavalt artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktile iii. Komisjon kontrollib selle korrektset kohaldamist ja teostab vajadusel nõutavad kohandused artikli 30 lõikes 1 täpsustatud otsuse vastuvõtmisel.

8. Pärast artikli 31 lõikes 3 sätestatud menetluse läbiviimist võib komisjon teha otsuse ühenduse eelarvesse pandud summade ühenduse rahastamisest kõrvaldamise kohta järgmistel juhtudel:

- a) kohaldades käesoleva artikli lõikeid 5 ja 6, kui komisjon tuvastab, et eeskirjade eiramine või tagasinõudmise puudumine tulenevad haldusasutustele või muudele ametiasutustele süüks pandavast eeskirjade eiramisest või hooletusest;
- b) kohaldades käesoleva artikli lõiget 6, kui tema hinnangul ei ole liikmesriigi põhjendus piisav, et õigustada otsust tagasinõudmismenetlust peatada.

Artikkel 33

EAFRD tegevuste erisätted

1. Liikmesriigid teostavad maaelu arengu projektides või programmides tuvastatud eeskirjade eiramise ja hooletuse rahalist korrigeerimist vastava ühenduse rahastamise täieliku või osalise lõpetamise kaudu. Liikmesriigid võtavad arvesse tuvastatud eeskirjade eiramise laadi ja tõsidust, samuti EAFRD rahalise kaotuse taset.

2. Kui ühenduse vahendid on toetuse saajatele juba välja makstud, nõutakse need tagasi akrediteeritud makseasutuse poolt vastavalt tema tagasinõudmismenetlusele ja kasutatakse uuesti kooskõlas lõike 3 punktiga c.

3. Liikmesriigid kohustuvad tegema finantskohandusi ja vahendeid taaskasutama järgides järgmisi tingimusi:

- a) kui tuvastatakse eeskirjade eiramine, laiendavad liikmesriigid järelepärimisi, et katta kõik tegevused, mida nimetatud eeskirjade eiramine puudutada võib;

- b) liikmesriigid teatavad vastavatest korrigeerimistest komisjonile;

- c) ühenduse rahastamisest kõrvaldatud summad ja tagasinõutud summad ning nende juurde kuuluvad intressid jaotatakse ümber asjaomasele programmile. Siiski saab liikmesriik ühenduse kõrvaldatud või tagasinõutud vahendeid kasutada vaid sama maaelu arengu programmi raames ette nähtud tegevuste jaoks ja tingimusel, et need vahendid jaotatakse ümber tegevustele mille suhtes viidi läbi finantskohandusi.

4. Artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktis iii sätestatud raamatupidamise aastaaruannete üleandmisel edastavad liikmesriigid komisjonile kokkuvõtvast aruande eeskirjade eiramise tagajärjel algatatud tagasinõudmismenetluste seisust, jagades veel tagastamata summad haldus- ja/või kohtumenetluste järgi ja eeskirjade eiramise esmakordse haldusliku või kohtuliku tuvastamise aasta järgi.

Nad teavitavad komisjoni, mil viisil on nad otsustanud või kavatsesid tühistatud rahalisi vahendeid taaskasutada ja vajadusel muuta asjaomase maaelu arengu programmi rahastamiskava.

5. Pärast artikli 31 lõikes 3 sätestatud menetlust võib komisjon teha otsuse panna tagasinõutavad summad liikmesriigi vastutusele järgmistel juhtudel:

- a) kui liikmesriik ei ole algatatud toetuse saajatele makstud summade tagasinõudmiseks kõiki siseriiklike ja ühenduse õigusaktidega ettenähtud haldus- või kohtumenetlusi eeskirjade eiramise esmakordsele halduslikule või kohtulikule tuvastamisele järgneval aastal;
- b) kui liikmesriik ei ole täitnud oma lõike 2 punktides a ja c sätestatud kohustusi.

6. Kui lõikes 2 sätestatud tagasinõudmine viidi läbi pärast maaelu arengu programmi lõpetamist, maksab liikmesriik tagasinõutud summa ühenduse eelarvesse.

7. Liikmesriik võib teha otsuse tagasinõudmismenetluse lõpetamise kohta pärast maaelu arengu programmi lõpetamist artikli 32 lõikes 6 sätestatud tingimustel.

8. Kui tagasinõudmine ei toimunud enne maaelu arengu programmi lõpetamist, kaetakse 50 % tagasinõudmise puudumise finants tagajärgedest asjaomase liikmesriigi ja 50 % ühenduse eelarvest kas nelja aasta jooksul pärast esmakordset halduslikku või kohtulikku tuvastamist või kaheksa aasta jooksul, kui tagasinõudmine toimub siseriikliku kohtu kaudu, või programmi lõpetamisel, kui tagasinõudmise tähtaeg lõpeb enne programmi lõpetamist.

2. Lõike 1 punktides a ja b nimetatud summad makstakse ühenduse eelarvesse ja taaskasutamise korral võib neid kasutada ainult vastavalt kas EAGFi või EAFRD kulude rahastamiseks.

Artikkel 35

Kui tagasinõudmine ei saanud asjaomasest liikmesriigist olenemata põhjustel toimuda käesoleva lõike esimeses lõigus kindlaksmääratud tähtaja jooksul ja tagasinõutav summa ületab 1 miljonit eurot, võib komisjon liikmesriigi taotlusel tähtaega pikendada kuni 50 % ulatuses esialgselt tähtajast.

Haldusliku või kohtuliku tuvastamise määratlus

9. Lõikes 8 nimetatud juhtudel maksab liikmesriik enda poolt kantava 50 % summast ühenduse eelarvesse.

Käesoleva peatüki tähenduses on esimene halduslik või kohtulik tuvastamine pädeva haldus- või kohtuasutuse esimene kirjalik hinnang, milles konkreetsete faktide põhjal järeldatakse, et eeskirju on eiratud, ilma et see piiraks võimalust see järeldus hiljem üle vaadata või see haldus- või kohtumenetluse käigus tagasi võtta.

10. Kui komisjon teeb finantskorrigeerimisi, ei mõjuta see liikmesriigi kohustust tagasi nõuda tema enda finantsosaluse raames makstud summasid kooskõlas nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) ⁽¹⁾ artikliga 14.

3. PEATÜKK

KOMISJONI TEOSTATAV JÄRELEVALVE

Artikkel 34

Liikmesriikidest tulenevad sihtotstarbelised tulud

1. Sihtotstarbeliste tuludena määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 18 tähenduses loetakse:

- a) summad, mis käesoleva määruse artiklite 31, 32 ja 33 kohaldamise tulemusena tuleb maksta ühenduse eelarvesse, kaasa arvatud nendega kaasnevad intressid,
- b) summad, mis saadakse või nõutakse tagasi nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1788/2003 (millega kehtestatakse maks piima- ja piimatootesektoris) ⁽²⁾ kohaldamise tulemusel.

Artikkel 36

Juurdepäas teabele

1. Liikmesriigid annavad komisjoni käsutusse kogu EAGFi ja EAFRD nõuetekohaseks toimimiseks vajaliku teabe ja võtavad kõik vajalikud meetmed et lihtsustada kontrolli, mida komisjon peab vajalikuks ühenduse rahastamise haldamise raames teha, kaasa arvatud kohapealne kontroll.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile, selle nõudmisel ühise põllumajanduspoliitikaga seotud ühenduse õigusaktide rakendamiseks vastuvõetud õigus- ja haldusnormid, kui need õigusaktid mõjutavad rahaliselt EAGFi või EAFRDd.

3. Liikmesriigid annavad komisjoni käsutusse kogu teabe tuvastatud eeskirjade eiramise kohta kooskõlas artiklitega 32 ja 33 ning teabe nimetatud eeskirjade eiramise tõttu põhjendamatult makstud summade tagasinõudmiseks võetud meetmete kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

⁽²⁾ ELT L 270, 21.10.2003, lk 123. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2217/2004 (ELT L 375, 23.12.2004, lk 1).

Artikkel 37

Kohapealne kontroll

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide poolt vastavalt siseriiklikele õigus- ja haldusnormidele ning asutamislepingu artiklile 248 teostatud kontrolli, või asutamislepingu artikli 279 alusel organiseeritud mis tahes kontrolli, võib komisjon teostada läbi viia kohapealseid kontrolle, et kindlaks teha eelkõige järgmist:

- a) haldustavade vastavus ühenduse eeskirjadele;
- b) vajalike tõendavate dokumentide olemasolu ja nende vastavust EAGFi või EAFRD rahastatud tegevustele;
- c) EAGFi või EAFRD rahastatud tegevuste ja kontrolli tingimused.

Komisjoni poolt kohapealset kontrolli teostama volitatud isikutel või komisjoni ametnikel, kes tegutsevad neile antud pädevuse piires, on juurdepääs raamatupidamise dokumentidele ja kõigile teistele dokumentidele, kaasa arvatud elektroonilisel andmekandjal koostatud või säilitatud andmetele, mis on seotud EAGFi või EAFRD rahastatud kuludega.

Kontrolliõiguse delegeerimine ei mõjuta siseriiklike sätete kohaldamist, millega antakse teatud toimingute tegemise õigus selleks siseriiklike õigusaktidega määratud ametnikele. Komisjoni poolt volitatud isikud ei osale eelkõige koduviisitidel ja liikmesriigi õigusaktidega ette nähtud formaalsetel ülekuulamistel. Siiski on neil juurdepääs sel viisil omandatud teabele.

2. Komisjon teavitab vajalikul ajal enne kontrolli asjaomast liikmesriiki või liikmesriiki, kelle territooriumil peab kontroll toimuma. Asjaomase liikmesriigi ametnikud võivad selles kontrollis osaleda.

Komisjoni taotlusel ja liikmesriigi nõusolekul teevad liikmesriigi pädevad asutused täiendavat kontrolli või uurimise järelepärimisi käesoleva määrusega hõlmatud tegevuste osas. Komisjoni ametnikud või tema volitatud esindajad võivad neis osaleda.

Kontrolli parandamiseks võib komisjon asjaomaste liikmesriikide nõusolekul teatavate kontrolli või järelepärimiste teostamisse kaasata nimetatud liikmesriikide ametiasutusi.

V JAOTIS

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 38

EAGGF tagatisrahastu kulud, välja arvatud maaelu arengu kulud

1. EAGGF tagatisrahastu rahastab liikmesriikide kulusid vastavalt määruse (EÜ) nr 1258/1999 artiklile 2 ja artikli 3 lõigetele 2 ja 3 kuni 15. oktoobrini 2006.

2. Liikmesriikide poolt alates 16. oktoobrist 2006 tehtud kulud rahastatakse vastavalt käesolevas määruses kehtestatud eeskirjadele.

Artikkel 39

EAGGF tagatisrahastu kulud maaelu arengule

1. Vastavalt määruse (EÜ) nr 1258/1999 artikli 3 lõikele 1 kohaldatakse enne 1. maid 2004 Euroopa Liitu kuulunud liikmesriikide puhul, EAGGF tagatisrahastu poolt rahastatavate maaelu arengu programmidele suhtes aastatel 2000 — 2006 järgmisi eeskirju:

- a) maksed toetuse saajatele lõpevad hiljemalt 15. oktoobril 2006 ja liikmesriikide nendega seotud kulud hüvitab komisjon neile hiljemalt 2006. aasta oktoobrikuu kuludeklaratsiooni alusel. Komisjon võib põhjendatud juhtudel ja vastavalt artikli 41 lõikes 2 osutatud korrale siiski anda loa maksete tegemiseks kuni 31. detsembrini 2006; need maksed hüvitatakse EAGFi liikmesriikidele nimetatud programmide rakendamise perioodiks määruse (EÜ) nr 1258/1999 artikli 5 lõike 1 teise lõigu kohaselt tehtud ettemaksetega samaväärsetes summas;

b) liikmesriikidele programmide rakendamiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 1258/1999 artikli 5 lõike 1 teise lõiguga tehtud ettemaksed arvavad liikmesriigid EAGFi rahastatavatest kuludest maha hiljemalt 2006. aasta detsembrikuu kuludeklaratsiooniga;

c) liikmesriikide taotlusel, kanduvad akrediteeritud makseasutuste poolt 16. oktoobrist kuni ja 31. detsembrini 2006 kantud kulud, välja arvatud käesoleva artikli punkti a teise lause alusel lubatud kulud, üle EAFRD eelarvesse aastate 2007—2013. maaelu arengu programmitöö alla;

d) pärast maksesummade vabatahtlikku või karistuse raames vähendamist või tühistamist liikmesriigi poolt vastavalt määruse (EÜ) nr 1259/1999 artiklitele 3, 4 ja 5, võib kõnealune liikmesriik kasutada 1. jaanuaril 2007 tema valduses olevaid rahalisi vahendeid käesoleva määruse artiklis 4 nimetatud maaelu arengu meetmete rahastamiseks;

e) kui liikmesriigid ei kasuta punktis d nimetatud rahalisi vahendeid vastavalt artikli 41 lõikes 2 sätestatud meetmetele kindlaks määratava tähtaja jooksul, maksatakse vastavad summad tagasi EAGFi eelarvesse.

2. 1. mail 2004 Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide puhul, teostatakse automaatne kohustustest vabastamine kooskõlas artikli 3 lõikega 1 maaelu arengu rahastamiseks omistatud summade osas, mille kohta komisjon on otsuse teinud ajavahemikus 1. jaanuarist 2004 kuni 31. detsembrini 2006 ja mille kohta ei ole komisjonile lõpparuande esitamise tähtaja jooksul esitatud rahastamise lõpetamiseks vajalikke dokumente, kohustustest vabastamine hiljemalt 31. detsembril 2010 ning liikmesriigid peavad põhjendamatult saadud summad tagasi maksma.

3. Lõigetes 1 ja 2 ettenähtud automaatse kohustustest vabastamise summast on välja arvatud summad, mis on seotud tegevuste või programmidega, mille kohta on riigi õigusaktide kohaldamise tulemusel algatatud edasilükkava mõjuga kohtu- või haldusmenetlus.

Artikkel 40

EAGGF arendusrahastu kulud

1. EAGGF arendusrahastu poolt maaelu arengumeetmete rahastamiseks eraldatud summade osas, mille kohta komisjon on otsuse teinud ajavahemikul 1. jaanuarist 2000 kuni 31. detsembrini 2006 ja mille kohta ei ole komisjonile lõpparuande esitamise tähtajaks esitatud rahastamise lõpetamiseks vajalikke dokumente, teostatakse automaatne kohustustest vabastamine komisjoni poolt hiljemalt 31. detsembril 2010 ning liikmesriigid peavad põhjendamatult saadud summad tagasi maksma. Toetuste lõpetamiseks vajalikud dokumendid on lõppmakset käsitlev kuludeklaratsioon, toetuse rakendamise lõpparuanne ning nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruses (EÜ) nr 1260/1999 (millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta)⁽¹⁾ artikli 38 lõike 1 punktis f sätestatud deklaratsioon.

2. Lõikes 1 ettenähtud automaatse kohustustest vabastamise summast on välja arvatud summad, mis on seotud tegevuste või programmidega, mille kohta on riigi õigusaktide kohaldamise tulemusel algatatud edasilükkava mõjuga kohtu- või haldusmenetlus.

Artikkel 41

Fondide komitee

1. Komisjoni abistab põllumajandusfondide komitee (edaspidi komitee).

2. Juhtudel, kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud ajavahemikuks määratakse üks kuu.

3. Juhtudel, kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7.

4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

⁽¹⁾ EÜT L 161, 26.6.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 173/2005 (ELT L 29, 2.2.2005, lk 3).

Artikkel 42

Üksikasjalikud rakenduseeskirjad

Käesoleva määruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 41 lõikes 2 sätestatud korras. Rakendades käesolevat määrust ja eriti selle artikleid 6, 7, 8, 9, 16, 26, 28, 31, 32, 33, 34, 37 ja 48, võtab komisjon vastu:

1. tingimused, mida kohaldatakse makseasutuste ja sertifitseerimisasutuste akrediteerimisel ja koordineerivate asutuste eriakrediteerimisel, nende vastavad ülesanded, nõutav teave ja selle komisjoni käsutusse andmise või komisjonile edastamise tingimused;
2. tingimused, mille alusel võib makseasutuste ülesandeid delegeerida;
3. sertifitseerimiseks vajalikud standardid, sertifitseerimise laad, ulatuse ning vajaliku perioodilisuse;
4. automaatse kohustustest vabastamise, vastavuse kontrolli ja raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluste rakendamise tingimused;
5. liikmesriikide tulude arvessevõtmise ja sihtotstarbelise määramise tingimused;
6. kohapealse kontrolli suhtes kohaldatavad üldeeskirjad;
7. komisjonile edastatavate või tema käsutusse antavate järgmiste dokumentide vormi, sisu, perioodilisuse, tähtsused ja tingimused:
 - kuludeklaratsioonid ja -prognoosid, samuti nende ajakohastused,
 - makseasutuste kinnitav avaldus ja raamatupidamise aastaaruanded,
 - arvete sertifitseerimisaruanded,
 - akrediteeritud makseasutuste, koordineerivate asutuste ja sertifitseerimisasutuste identifitseerimisandmed,
 - EAGFi ja EAFRD-i poolt rahastatavate kulude arvessevõtmise ja maksamise tingimused,

— liikmesriikide poolt maaelu arengu tegevuste ja programmide raames läbi viidud finantskorrekture käsitlevad teated ning liikmesriikide kokkuvõtvad aruanded eeskirjade eiramise tagajärjel algatatud tagasinõudmismenetluste seisust,

— artikli 9 kohaldamisel võetud meetmeid käsitlev teave;

8. dokumentide ja teabe säilitamisega seotud eeskirjad;
9. käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud ülemineku-meetmed.

Artikkel 43

Iga-aastane finantsaruanne

Enne igale eelarveaastale järgneva aasta esimest septembrit koostab komisjon finantsaruande EAGFi ja EAFRD-i juhtimisest möödunud eelarveaasta jooksul ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 44

Konfidentsiaalsus

Liikmesriigid ja komisjon võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse kohaldamisest tuleneva järelevalve ja raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise raames edastatud ja saadud teabe konfidentsiaalsus.

Selle teabe suhtes kohaldatakse nõukogu 11. novembri 1996. aasta määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest)⁽¹⁾ artiklis 8 nimetatud põhimõtteid.

⁽¹⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

Artikkel 45

Euro kasutamine

1. Summad, mis on esitatud komisjoni otsustes maaelu arengu programmide vastu võtmise kohta, komisjoni maksekohustuste ja väljamaksete summad ja tõendatud või kinnitatud kulude summad ning liikmesriikide kuludeklaratsioonid väljendatakse ja makstakse välja eurodes.

2. Kui määrusega (EÜ) nr 1782/2003 ette nähtud otsemakse tehakse toetuse saajale muus vääringus kui euro, konverteerivad liikmesriigid omavääringus väljendatud toetuse Euroopa Keskpanga viimase kursi alusel, mis eelneb selle aasta 1. oktoobrile, millele toetus määratakse.

3. Lõike 2 kohaldamisel maksab komisjon liikmesriikide koostatud kuludeklaratsioonide alusel liikmesriikidele tagasi toetuse saajatele makstud summad. Kuludeklaratsioonide koostamisel kasutavad liikmesriigid sama vahetuskurssi, mida nad kasutasid toetuse maksmisel.

Artikkel 46

Määruse (EMÜ) nr 595/91 muutmine

Määrust (EMÜ) nr 595/91 muudetakse järgmiselt:

- 1) artikli 5 lõige 2 jäetakse välja;
- 2) artikli 7 lõige 1 jäetakse välja.

Artikkel 47

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus nr 25, määrus (EÜ) nr 723/97 ja määrus (EÜ) nr 1258/1999 tunnistatakse kehtetuks.

Määrust (EÜ) nr 1258/1999 kohaldatakse siiski kuni 15. oktoobrini 2006 liikmesriigi tehtud kulude suhtes ja kuni 31. detsembrini 2006 komisjoni tehtud kulude suhtes.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele vaadeldakse kui viiteid käesolevale määrusele ja neid tuleb lugeda lisas toodud vastavustabeli kohaselt.

Artikkel 48

Üleminekumeetmed

Käesoleva määruse rakendamiseks võtab komisjon vastu vajalikud ja nõuetekohaselt põhjendatud meetmed kiireloomulistel juhtudel praktiliste ja spetsiifiliste eriprobleemide lahendamiseks, eelkõige seoses üleminekuga määruste 25, (EÜ) nr 723/97 ja (EÜ) nr 1258/1999 sätetelt ning käesoleva määruse sätetele. Need meetmed võivad mõnes osas käesolevast määrusest kõrvale kalduda, kuid ainult rangelt vajalikus ulatuses ja piiratud aja jooksul.

Artikkel 49

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007, välja arvatud artikli 18 lõige 4, mida kohaldatakse alates selle jõustumisest, kui artikli 47 sätteid ei näe ette teisiti.

Järgmisi sätteid kohaldatakse siiski alates 16. oktoobrist 2006:

- artiklid 30 ja 31 alates 16. oktoobrist 2006 tehtud kulude osas,
- artikkel 31 määruse (EMÜ) nr 595/91 artikli 3 raames teatavaks tehtud juhtudel, mille osas ei ole 16. oktoobriks 2006 täielik tagasinõudmine veel aset leidnud,
- artiklid 38, 39, 41, 44 ja 45 2006. aastal 2007. eelarveaastaks deklareeritud kulude osas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Luxembourg, 21. juuni 2005

Nõukogu nimel
eesistuja
F. BODEN

LISA

Vastavustabel

Määrus (EMÜ) nr 25	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikli 2 lõige 2
Artiklid 2 — 8	—
Määrus (EMÜ) nr 595/91	Käesolev määrus
Artikli 5 lõige 2	Artikli 32 lõige 3 Artikkel 8
Artikli 7 lõige 1	Artikli 32 lõige 2
Määrus (EÜ) nr 723/97	Käesolev määrus
Artiklid 1 — 3	—
Artikkel 4, lõiked 1 ja 2	—
Artikkel 4, lõige 3	Artikkel 5, lõige 1 punkt b
Artiklid 5 — 9	—
Määrus (EÜ) nr 1258/1999	Käesolev määrus
Artikli 1 lõike 1 esimene lõik	Artikli 2 lõige 2
Artikli 1 lõike 2 punkt a	Artikli 3 lõike 1 punkt a
Artikli 1 lõike 2 punkt b	Artikli 3 lõike 1 punkt b
Artikli 1 lõike 2 punkt c	Artikkel 4
Artikli 1 lõike 2 punkt d	Artikli 3 lõike 2 punkt a
Artikli 1 lõike 2 punkt e	Artikli 3 lõike 1 punkt d Artikli 5 lõike 1 punkt c Artikli 5 lõike 1 punkt d
Artikli 1 lõige 3	Artikkel 4
Artikli 1 lõige 4	Artikkel 13
Artikkel 2, lõiked 1 ja 2	Artikkel 3
Artikkel 2, lõige 3	Artikkel 42
Artikkel 3, lõige 1	Artikkel 4
Artikkel 3, lõige 2	Artikkel 3, lõige 2, punkt a

Määrus (EÜ) nr 1258/1999	Käesolev määrus
Artikkel 3, lõige 3	Artikkel 5
Artikkel 3, lõige 4	Artikkel 42
Artikli 4 lõike 1 punkt a	Artikli 8 lõike 1 punkt a Artikli 8 lõike 1 punkt b
Artikli 4 lõige 2	Artikli 6 lõige 1
Artikli 4 lõige 3	Artikli 8 lõige 2
Artikli 4 lõige 4	Artikkel 10
Artikli 4 lõige 5	Artikli 6 lõige 2
Artikli 4 lõige 6	Artikli 8 lõike 1 punkt a
Artikli 4 lõige 7	Artikli 6 lõige 3
Artikli 4 lõige 8	Artikkel 42
Artikli 5 lõike 1 esimene lõik	Artikli 14 lõige 1
Artikli 5 lõike 1 teine lõik	Artikli 25 lõige 1
Artikli 5 lõige 2	Artikli 14 lõige 2
Artikli 5 lõige 3	Artikkel 42
Artikli 6 lõige 1	Artikli 8 lõike 1 punkt c
Artikli 6 lõige 2	Artikkel 42
Artikli 7 lõige 1	Artikkel 15, lõige 2
Artikli 7 lõike 2 esimene lõik	Artikli 15 lõige 2
Artikli 7 lõike 2 teine lõik	Artikkel 15, lõiked 3 ja 4
Artikli 7 lõike 2 kolmas lõik	Artikli 15 lõige 5
Artikli 7 lõike 3 esimene lõik	Artikli 30 lõige 1
Artikli 7 lõike 3 teine lõik	Artikli 30 lõige 2
Artikli 7 lõike 4 esimene lõik	Artikli 31 lõige 1
Artikli 7 lõike 4 teine lõik	Artikli 31 lõike 3 esimene lõik
Artikli 7 lõike 4 kolmas lõik	Artikli 31 lõike 3 teine lõik
Artikli 7 lõike 4 neljas lõik	Artikli 31 lõige 2
Artikli 7 lõike 4 viies lõik	Artikli 31 lõige 4
Artikli 7 lõike 4 kuues lõik	Artikli 31 lõige 5
Artikli 7 lõige 5	Artikkel 42
Artikli 8 lõike 1 esimene lõik	Artikli 9 lõige 1
Artikli 8 lõike 1 teine lõik	Artikli 9 lõige 3
Artikli 8 lõige 2	Artikli 32 lõiked 1 ja 8
Artikli 8 lõige 3	Artikkel 42
Artikli 9 lõike 1 esimene lõik	Artikli 36 lõige 1

Määrus (EÜ) nr 1258/1999	Käesolev määrus
Artikli 9 lõike 1 teine lõik	Artikli 36 lõige 2
Artikli 9 lõige 2	Artikli 37 lõige 1
Artikli 9 lõige 3	Artikkel 42
Artikkel 10	Artikkel 43
Artiklid 11 — 15	Artikkel 41
Artikkel 16	Artikkel 41
Artikkel 17	—
Artikkel 18	Artikkel 48
Artikkel 19	—
Artikkel 20	Artikkel 49